

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.7.21>

DYSKUSJE DOTYCZĄCE SYSTEMU PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO POCIĄGANIA OSÓB DO ODPOWIEDZIALNOŚCI ADMINISTRACYJNEJ

Kateryna Dubova

studentka trzeciego (edukacyjno-naukowego) poziomu wykształcenia

Katedry Prawa Administracyjnego i Gospodarczego

Zaporoskiego Uniwersytetu Narodowego (Zaporoże, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-1098-9620

ilinskaya2013@gmail.com

Adnotacja. W artykule przeanalizowano prognostyczne opinie naukowców na temat perspektyw rozwoju systemu podmiotów administracyjnych i jurysdykcyjnych. Okazuje się, że w literaturze naukowej przedstawiono wiele interesujących i dość uzasadnionych stanowisk naukowych dotyczących systemu podmiotów działalności administracyjno-jurysdykcyjnej, w których proponuje się wizję prognostyczną jego rozwoju. Należy zauważyć, że od połowy ubiegłego wieku krąg organów i urzędników, którzy mają prawo nakładać kary administracyjne na przestępców, stale się powiększał i jest dziś uciążliwą, sztuczną i nieskuteczną konstrukcją. Stwierdzono, że najczęstsze koncepcje predykcyjne dotyczące systemu podmiotów administracyjnych i jurysdykcyjnych są następujące: 1) przekazać wszystkie uprawnienia administracyjne i jurysdykcyjne sądom; 2) wykluczyć komisje administracyjne z systemu organów jurysdykcyjnych i ograniczyć uprawnienia jurysdykcyjne jednostek samorządu terytorialnego; 3) pozostawić rozbudowany system organów i urzędników uprawnionych do nakładania kar administracyjnych, ale z określeniem głównego organu jurysdykcyjnego, który rozpatrzyłby przytłaczającą liczbę spraw o wykroczenia administracyjne. Jednocześnie takim głównym organem jurysdykcyjnym w niektórych przypadkach powinien być, zdaniem naukowców, sąd, w innych – wyspecjalizowany organ jurysdykcyjny władzy wykonawczej.

Słowa kluczowe: podmioty działalności administracyjno-jurysdykcyjnej, odpowiedzialność administracyjna, system organów działalności administracyjno-jurysdykcyjnej, koncepcje prognostyczne dotyczące rozwoju systemu organów jurysdykcyjnych, prawo administracyjne i deliktowe.

DISCUSSIONS REGARDING THE SYSTEM OF ENTITIES THAT ARE AUTHORIZED TO BRING PEOPLE TO ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY

Kateryna Dubova

Postgraduate Student at the Department of Administrative and Commercial Law, Zaporizhzhia National

University (Zaporizhzhia, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-1098-9620

ilinskaya2013@gmail.com

Abstract. The article analyzed the prognostic opinions of scientists about the development prospects of the system of subjects of administrative and jurisdictional activity. It has been found that in the scientific literature there are many interesting and well-argued scientific positions regarding the system of subjects of administrative-jurisdictional activity, which offer a prognostic vision of its development. It was noted that since the middle of the last century, the circle of bodies and officials who have the right to impose administrative sanctions on offenders has been constantly expanding and today represents a cumbersome, artificial and ineffective structure. It was concluded that the most widespread prognostic ideas about the system of subjects of administrative-jurisdictional activity are the following: 1) transfer all administrative-jurisdictional powers to courts; 2) exclude administrative commissions from the system of jurisdictional bodies and limit the jurisdictional powers of local self-government bodies; 3) to leave an extensive system of bodies and officials who have the right to impose administrative penalties, but with the definition of the main jurisdictional body that would consider the majority of cases of administrative offenses. At the same time, in some cases, according to scientists, the court should become such a main jurisdictional body, in others – a specialized jurisdictional body of the executive power.

Key words: subjects of administrative-jurisdictional activity, administrative responsibility, the system of bodies of administrative-jurisdictional activity, prognostic ideas about the development of the system of jurisdictional bodies, administrative-delict legislation.

ДИСКУСІЇ ЩОДО СИСТЕМИ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ВПОВНОВАЖЕНІ ПРИТЯГУВАТИ ОСІБ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Катерина Дубова

*здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня освіти
кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна)
ORCID ID: 0000-0002-1098-9620
ilinskaya2013@gmail.com*

Анотація. В статті були проаналізовані прогностичні думки вчених про перспективи розвитку системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. З'ясовано, що в науковій літературі представлено чимало цікавих і достатньо аргументованих наукових позицій щодо системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, в яких пропонується прогностичне бачення її розвитку. Відзначено, що з середини минулого століття коло органів та посадових осіб, які вправі накладати на правопорушників адміністративні стягнення, постійно розширювалось і являє собою сьогодні громіздку, штучну та малоефективну конструкцію. Зроблено висновок, що найбільш розповсюдженими прогностичними уявленнями про систему суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, є наступні: 1) передати всі адміністративно-юрисдикційні повноваження судам; 2) виключити із системи юрисдикційних органів адміністративні комісії та обмежити юрисдикційні повноваження органів місцевого самоврядування; 3) залишити розгалужену систему органів та посадових осіб, які мають право накладати адміністративні стягнення, але з визначенням основного юрисдикційного органу, який би розглядав переважну кількість справ про адміністративні правопорушення. При цьому, таким основним юрисдикційним органом, в одних випадках, повинен, на думку вчених, стати суд, в інших – спеціалізований юрисдикційний орган виконавчої влади.

Ключові слова: суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності, адміністративна відповідальність, система органів адміністративно-юрисдикційної діяльності, прогностичні уявлення про розвиток системи юрисдикційних органів, адміністративно-деліктне законодавство.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одразу хочемо зазначити, що існуюча система органів, які вправі притягувати правопорушників до адміністративної відповідальності, є неузгодженою та неефективною. Існує декілька об'єктивних причин, що вплинули на негативний стан суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. По-перше, постійна реорганізація органів адміністративної юрисдикції та їхнє реформування не дає змогу чітко визначитись в межах адміністративно-деліктного правового регулювання із достатнім переліком тих суб'єктів, які зможуть ефективно забезпечити правопорядок і законність в Україні. По-друге, відсутність чіткого розмежування між українським правосуддям та адміністративно-юрисдикційною діяльністю породжує проблему поширення чи звуження юрисдикційної компетенції серед органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. По-третє, система суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності не завжди встигає за динамічністю матеріальної частини Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), а тому правозастосовна діяльність цих органів, після чергових нормативних нововведень, певний час залишається на низькому рівні.

Отже, від ефективності суб'єкта правозастосовної діяльності часто залежить і успішність відповідного правового інституту, в нашому випадку, адміністративно-деліктного права як інституту адміністративного права України.

В науковій літературі представлено чимало цікавих і достатньо аргументованих наукових позицій щодо системи суб'єктів, які вповноважені притягувати осіб до адміністративної відповідальності. Всі вони пропонують своє прогностичне бачення системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, яка з 1991 року принципово не змінилась. Деякі суб'єкти були ліквідовані, декотрі змінили назву, а частина суб'єктів, хоча і залишилась в системі публічної влади, втратила юрисдикційні повноваження. Втім, загальні засади формування та функціонування системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності залишились архаїчними та такими, що не відповідають потребам часу.

Отже, аналіз думок вчених щодо сучасного стану системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності та перспектив її розвитку є актуальним для подальшого розвитку як адміністративного права, так і адміністративно-деліктного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковане розв'язання проблеми та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячена стаття. Критичний аналіз системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності міститься в працях таких вчених як В.М. Галунько, В.В. Гречишнікова, Я.В. Задорожна, Л.В. Коваль, Т.О. Кломосць, В.К. Колпаков, О.М. Крамник, О.В. Кузьменко, Д.М. Лук'янець, О.І. Миколенко, О.М. Миколенко, Р.В. Миронюк, Р.І. Михайлов, М.В. Співак, Є.В. Фурманчук та ін.

Втім, висловлені в наукових публікаціях пропозиції щодо розвитку системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності так і залишились нереалізованими. Складається враження, що національна правова система ще не знає до якого ідеалу їй слід прагнути, а тому намагається застарілий інструментарій тимчасово пристосувати до нових умов існування.

Метою написання статті є дослідження прогностичних думок вчених про перспективи розвитку системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Система суб'єктів, які вправі притягувати правопорушників до адміністративної відповідальності, досліджується з середини минулого століття. Загальні тенденції у цій сфері наступні – коло органів та посадових осіб, які вправі накладати на правопорушників адміністративні стягнення, постійно розширювалось. Сьогодні це велика та штучно роздута сукупність органів, які не скільки забезпечують правопорядок в країні, оскільки намагаються наповнити державний і місцеві бюджети коштами. З такою загальною і непривселюдною політикою держави важко чекати позитивних змін у системі органів адміністративно-юрисдикційної діяльності найближчим часом.

У зв'язку з цим, цікаво простежити загальні тенденції наукової думки щодо перспектив розвитку системи суб'єктів, які вповноважені притягувати правопорушників до адміністративної відповідальності.

Наприклад, Д.М. Лук'янець, звертаючи увагу на наявність у системі суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності судів, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зазначає: «Якщо наявність органів виконавчої влади серед органів адміністративної юрисдикції абсолютно чітко обумовлюється природою цього виду відповідальності, то наявність там судів, адміністративних комісій та органів місцевого самоврядування викликає необхідність обґрунтування доцільності такого стану справ» (Лук'янець, 2007: 340). Висловлена в 2007 році теза вже сьогодні викликає певні заперечення. По-перше, використано традиційний підхід до розуміння адміністративного права як управлінського права, яке забезпечує діяльність, в першу чергу, органів виконавчої влади. По-суті, Д.М. Лук'янець пропонує наступну логіку мислення – «адміністративне право забезпечує діяльність органів виконавчої влади, тому юридична відповідальність, яку вправі застосовувати такі органи до осіб, що їм службово не підпорядковані, називається адміністративною відповідальністю». Вважаємо, що правова природа адміністративної відповідальності визначається не суб'єктом правозастосування, а природою норм адміністративного права, а тому існування органів виконавчої влади серед суб'єктів адміністративно-юрисдикційної відповідальності потребує не меншого обґрунтування ніж існування в цій системі адміністративних комісій чи судів.

По-друге, якщо використати аналогію із інститутом адміністративних послуг, який стверджує, що суб'єкт послуги повинен бути максимально приближений до отримувача такої послуги, то виходить, що надання органам місцевого самоврядування адміністративно-юрисдикційних повноважень є цілком виправданим. Ця аналогія є недостатньо коректною, адже природа «послуги» та «санкції» різна, втім загальна ідея вірна – суб'єкт адміністративно-юрисдикційної діяльності повинен бути максимально приближений до правопорушника. В такому випадку адміністративна відповідальність не буде занадто формальною (є факт порушення – є автоматична реакція на нього у вигляді адміністративного стягнення), а буде мати максимально обґрунтований характер (вина порушника буде офіційно доведена).

По-третє, суди здійснюють правосуддя, в тому числі, у вигляді накладання санкцій за вчинені особою правопорушення (наприклад, кримінальні правопорушення). У зв'язку з цим, суди в системі органів адміністративно-юрисдикційної діяльності бачаться найбільш обґрунтованими елементами системи.

Загалом Д.М. Лук'янець запропонував наступне: 1) виключити із системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності адміністративні комісії; 2) залишити юрисдикційні повноваження органи місцевого самоврядування лише за тими правопорушеннями, зміст яких розкривається через локальні акти місцевого характеру (наприклад, Правила торгівлі на ринку і ін.); 3) основними органами адміністративно-юрисдикційної діяльності визнати органи виконавчої влади; 4) за судами залишити обмежену адміністративно-юрисдикційну компетенцію (Лук'янець, 2007: 362).

В.В. Сидоренко, проаналізувавши перспективне адміністративно-деліктне законодавство, яке було у наявності в 2011 році, висловила позитивно за те, щоб зберегти в системі суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Втім негативно відреагувала на спроби суб'єктів законопроекту вилучити із цієї системи суди. Зокрема, В.В. Сидоренко зазначає: «На нашу думку, вилучення судів з числа суб'єктів, уповноважених застосовувати заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних проступків, є необґрунтованим, адже необхідно зберегти компетенцію органів судової влади щодо притягнення у визначених випадках до адміністративної відповідальності» (Сидоренко, 2011: 41). На жаль, В.В. Сидоренко не наводить аргументів, які б доводили доцільність збереження судів в системі органів адміністративно-юрисдикційної діяльності. На нашу думку, відповідь на це питання залежить від декількох важливих обставин:

1) чітке розмежування кримінально карних та адміністративно карних діянь з вилученням із переліку адміністративних правопорушень тих, що мають підвищений ступінь суспільної небезпеки (наприклад, дрібне хуліганство, дрібне викрадення чужого майна і ін.);

2) виділення групи правопорушень, які мають загрозу заподіяння шкоди здоров'ю особи, навколишньому середовищу і ін.

У першому випадку, правопорушення з підвищеним ступенем суспільної небезпеки втрачать статус адміністративно карних діянь, а тому не будуть потребувати судового розгляду. У другому ж випадку, виділиться група адміністративно карних правопорушень, що потребує поглибленого та професійного з юридичної точки зору аналізу, який зможуть забезпечити суди як суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності.

Найбільше зауважень в науковій літературі висловлюється стосовно адміністративних комісій як суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. Наприклад, свого часу В.Б. Авер'янов негативно висловлювався

про юрисдикційну діяльність адміністративних комісій (Авер'янов, 2002: 624). О.І. Миколенко відзначав дуже низький професійний рівень членів адміністративної комісії, що не могло не відобразитись на якості і ефективності її юрисдикційної діяльності (Миколенко, 2000: 100-101). Автори ж Проекту Кодексу про адміністративні правопорушення (2004 р.) взагалі заперечили доцільність існування такого органу адміністративно-юрисдикційної діяльності (Проект, 2004: 217). Втім, є поодинокі праці, в яких обґрунтовується доцільність збереження адміністративних комісій в системі суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. Зокрема, В.С. Бердник наголошує: «Не виникло б ніяких проблем стосовно ліквідації адміністративних комісій як органів адміністративно-юрисдикційної діяльності, якби чинне законодавство України мало тенденцію до поступового зменшення кількості таких органів. В реаліях сьогодення складається інша ситуація. Період незалежності України відзначився тим, що поступово юрисдикційні повноваження адміністративних комісій зменшувались, разом з тим, загальна кількість органів адміністративної юрисдикції постійно збільшувалась» (Бердник, 2012: 89). Тобто В.С. Бердник не заперечує можливість ліквідації адміністративних комісій як органів адміністративно-юрисдикційної діяльності, але стверджує, що це можливо при дотриманні наступних вимог: 1) скорочення кількості суб'єктів, які вправі накладати адміністративні стягнення; 2) визначення якогось одного основного органу адміністративно-юрисдикційної компетенції. Перша вимога, як вже підкреслювалось вище, ігнорується на законодавчому рівні, а друга – залишається невирішеною на теоретичному, законодавчому та правозастосовному рівнях. В момент прийняття КУпАП адміністративні комісії розглядалися як основний орган адміністративно-юрисдикційної діяльності. Сьогодні ж єдності думок науковців стосовно цієї проблеми немає. Одна група авторів пропонує основним органом адміністративно-юрисдикційної діяльності зробити органи виконавчої влади, наприклад, Д.М. Лук'янець (Лук'янець, 2007: 362) і В.Ю. Докучаєва (Докучаєва, 2007: 9), частина вчених переконує наукову спільноту в тому, що таким органом повинен стати суд, наприклад, О.А. Задихайло (Задихайло, 2011: 76-80) та В.О. Продаєвич (Продаєвич, 2007: 162), а окремі автори доводять доцільність створення в системі органів виконавчої влади єдиного юрисдикційного органу, компетенція б якого обмежувалась тільки розглядом та вирішенням справ про адміністративні правопорушення, наприклад, О.І. Миколенко і О.М. Миколенко (Миколенко, 2021: 54-60).

Зокрема, В.Ю. Докучаєва, аналізуючи підвідомчість справ про адміністративні правопорушення у сфері охорони культурної спадщини, зазначає: «Аналіз повноважень адміністративних комісій та виконавчих комітетів рад щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері охорони культурної спадщини дозволив зробити висновок про недоцільність наділення структур місцевого самоврядування зазначеними повноваженнями, оскільки їх більш ефективно зможуть реалізувати інші суб'єкти адміністративної юрисдикції – органи охорони культурної спадщини» (Докучаєва, 2007: 9). Обумовлює свою позицію В.Ю. Докучаєва тим, що професійний рівень юридичної підготовки членів як адміністративних комісій, так і працівників органів місцевого самоврядування є низьким, тоді як кваліфікація протиправного діяння як адміністративного правопорушення вимагає наявності у особи, що розглядає справу, знань у сфері культурної спадщини та її охорони.

Тобто, якихось радикальних змін у системі суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності В.Ю. Докучаєва не запропонувала, а лише висловила сумніви щодо якості юрисдикційної діяльності адміністративних комісій та органів місцевого самоврядування.

В результаті аналізу адміністративної відповідальності як одного із видів юридичної відповідальності В.О. Продаєвич запропонував суд розглядати як єдиний орган, що вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення (Продаєвич, 2007: 162). З одного боку, виправдовуючи законодавця, а з іншого, акцентуючи увагу на суттєвих проблемах в правозастосовній діяльності органів адміністративно-юрисдикційної діяльності, В.О. Продаєвич зазначає: «Розгалужена система цих органів дійсно дає змогу оперативно реагувати на протиправні вчинки в державі. ... велика кількість органів адміністративної юрисдикції здійснюють свої юрисдикційні повноваження не як основну, як додаткову діяльність. Це негативно відбивається на якості такої діяльності: велика кількість помилок процесуального характеру, самостійне тлумачення положень КУпАП, ігнорування правових приписів КУпАП та керування підзаконними актами міністерств та інших відомств, тощо» (Продаєвич, 2007: 162).

Отже, В.О. Продаєвич звертає увагу на певні протиріччя, що існують сьогодні в системі суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. З одного боку, суспільство вимагає від публічної влади оперативного реагування на протиправні вчинки в державі, а тому це повинні бути органи публічної влади, які максимально приближені до громадян (органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування), з іншого боку, суспільство вимагає справедливості, яку можуть забезпечити лише ті органи публічної влади, які всебічно та обґрунтовано розглядають справи про адміністративні правопорушення (суди). Виникає велика дилема між «законністю» і «оперативністю» його прийняття. Демагоги та дилетанти від юриспруденції скажуть, що ці вимоги можливо поєднати у постанові про накладення на правопорушника адміністративного стягнення. Гіпотетично це дійсно можливо зробити, але історія розвитку системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності показує, що всебічність та об'єктивність розгляду всіх обставин справи вимагає від особи часу, а тому про оперативність в таких випадках йти мова не може. Втім, оперативне реагування юрисдикційного органу на факт вчинення адміністративного правопорушення, як правило, супроводжується ігноруванням більшості обставин справи, які могли б, наприклад, пом'якшити відповідальність або взагалі звільнити особу від відбування адміністративного стягнення. Ці обставини свідчать про те, що

нашій правовій системі потрібна гнучка система суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, яка б, в одних випадках, коли це вимагають потреби часу, оперативно реагувала на вчинені в суспільстві адміністративні правопорушення (наприклад, порушення Правил дорожнього руху), а в інших випадках, коли мова йде про складні за змістом склади правопорушень, всебічно та обґрунтовано, а саме головне, справедливо розглядала адміністративні справи (наприклад, жорстоке поводження з тваринами – ст. 89 КУпАП).

Слід підкреслити, що думки багатьох вчених стосовно системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності не є радикальними, а скоріше нагадують загальну позицію, яка має багато передумов. Так О.А. Задихайло зазначає: «Визнаючи правосуддя одним із найбільш досконалих засобів юрисдикційного захисту прав та інтересів особи та держави, тим не менш вважаємо, що віднесення до підвідомчості суду всіх справ про адміністративні правопорушення, тим більше тих, за вчинення яких передбачені не надто суворі види стягнень, на сьогодні є дещо передчасним і недоцільним» (Задихайло, 2011: 79). Автор, хоча і визнає суди основними суб'єктами адміністративно-юрисдикційної діяльності, застерігає, що із об'єктивних причин суди не можуть сьогодні взяти на себе весь обсяг адміністративно-юрисдикційної діяльності.

Нерадикальна позиція щодо системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності висвітлена і у публікації О.І. Миколенка та О.М. Миколенко. Вчені підкреслюють: «Існуюча розгалужена система органів, які вправі притягувати осіб до адміністративної відповідальності, неефективна, про що написано чимало комплексних наукових праць. Як тимчасовий компромісний варіант, розглядаємо можливість створення в системі органів виконавчої влади спеціального державного органу адміністративно-деліктної юрисдикції, який здійснював би тільки юрисдикційну діяльність щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення» (Миколенко, 2021: 58). Іншими словами, автори вважають, що реформування системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності потребує перехідного періоду. В ідеальному вигляді, основним органом системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності повинен бути суд, але в перехідний період таким суб'єктом повинен стати спеціальний орган виконавчої влади адміністративно-деліктної юрисдикції. Однією ж обов'язкових передумов реалізації своєї авторської концепції О.І. Миколенко та О.М. Миколенко бачать у масовому впровадженні в національне законодавство «спрощених проваджень», які будуть використовуватись різноманітними суб'єктами адміністративно-юрисдикційної діяльності (наприклад, поліцейськими, інспекторами органів виконавчої влади і ін.). «Звичайні провадження», на думку О.І. Миколенка та О.М. Миколенко, повинні використовуватись основними суб'єктами адміністративно-юрисдикційної діяльності: а) у перехідний період – спеціальним органом виконавчої влади адміністративно-деліктної юрисдикції; б) у період остаточного втілення ідей реформування системи органів адміністративно-юрисдикційної діяльності – судом.

Як бачимо, наукова спільнота пропонує достатньо багато проектів розвитку системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності. Своє остаточне слово залишилось сказати законодавцю, який до сьогодні не напрацював єдиної позиції стосовно того «бути» чи «не бути» адміністративній відповідальності в національному праві.

Висновки та перспективи подальших розвідок.

На підставі аналізу думок вчених про систему суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності можна зробити наступні висновки.

1. Виявлені причини, які негативно вплинули на ефективність системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності: 1) постійна реорганізація органів адміністративної юрисдикції та їхнє реформування не дає змогу чітко визначитись в межах адміністративно-деліктного правового регулювання із достатнім переліком тих суб'єктів, які зможуть ефективно забезпечити правопорядок і законність в Україні; 2) відсутність чіткого розмежування між правосуддям та адміністративно-юрисдикційною діяльністю породжує проблему поширення чи звуження юрисдикційної компетенції серед органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; 3) система суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності не завжди встигає за динамічністю матеріальної частини КУпАП, що знижує її ефективність.

2. Відзначено, що з середини минулого століття коло органів та посадових осіб, які вправі накладати на правопорушників адміністративні стягнення, постійно розширювалось і являє собою сьогодні громіздку, штучну та малоефективну конструкцію.

3. З'ясовано, що в науковій літературі представлено чимало цікавих і достатньо аргументованих наукових позицій щодо системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, в яких пропонується прогностичне бачення її розвитку. Зроблено висновок, що найбільш розповсюдженими прогностичними уявленнями про систему суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності, є наступні: 1) передати всі адміністративно-юрисдикційні повноваження судам; 2) виключити із системи юрисдикційних органів адміністративні комісії та обмежити юрисдикційні повноваження органів місцевого самоврядування; 3) залишити розгалужену систему органів та посадових осіб, які мають право накладати адміністративні стягнення, але з визначенням основного юрисдикційного органу, який би розглядав переважну кількість справ про адміністративні правопорушення. При цьому, таким основним юрисдикційним органом, в одних випадках, повинен, на думку вчених, стати суд, в інших – спеціалізований юрисдикційний орган виконавчої влади.

Список використаних джерел:

1. Лук'янець Д.М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми право реалізації: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2007. 410 с.
2. Сидоренко В.В. Адміністративно-правова відповідальність за економічні правопорушення: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Державний науково-дослідний інститут МВС України. Київ, 2011. 193 с.
3. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. 668 с.
4. Миколенко О.І. Проблеми відшкодування шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Харківській університет внутрішніх справ. Харків, 2000. 210 с.
5. Проект Кодексу України про адміністративні проступки за № 5558 від 26.05.2004. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5558&skl=5
6. Бердник В.С. Юрисдикційна діяльність адміністративних комісій (матеріальний та процесуальний аспекти): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2012. 268 с.
7. Докучаєва В. Ю. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері охорони культурної спадщини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2011. 208 с.
8. Задихайло О.А. Актуальні проблеми правового регулювання діяльності адміністративних комісій. Право і безпека. 2011. № 1. С. 76-80.
9. Продаєвич В.О. Місце адміністративної відповідальності в системі заходів адміністративного примусу: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2007. 200 с.
10. Миколенко О.І., Миколенко О.М. Особливості вдосконалення національного законодавства про адміністративну відповідальність. Правова держава. 2021. № 44. С. 54–60.
11. Докучаєва В.Ю. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері охорони культурної спадщини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2011. 20 с.

References:

1. Lukyanets, D.M. (2007). Rozvytok instytutu administratyvnoyi vidpovidalnosti: kontseptualni zasady ta problemy pravo realizatsiyi [Development of the institute of administrative responsibility: conceptual principles and problems of law-enforcement] Doctor's thesis. Instytut derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy. Kyiv, 410 s. [in Ukrainian].
2. Sydorenko, V.V. (2011). Administratyvno-pravova vidpovidalnist za ekonomichni pravoporushennya [Administrative responsibility for economic offenses] Candidate's thesis. Derzhavnyy naukovy-doslidnyy instytut MVS Ukrainy. Kyiv, 193 s. [in Ukrainian].
3. Vykonavcha vlada i administratyvne pravo [Executive power and administrative law] (2002). / Za zah. red. V.B. Aver'yanova. Kyiv: Vydavnychyy Dim «In-Yure». 668 s. [in Ukrainian].
4. Mykolenko, O.I. (2000). Problemy vidshkoduvannya shkody, zapodiyanoi administratyvnym pravoporushennyam [Problems of compensation for damage caused by an administrative offense] Candidate's thesis. Kharkivskiy universytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, 210 s. [in Ukrainian].
5. Proekt Kodeksu Ukrainy pro administratyvni prostupky za № 5558 vid 26.05.2004. [Draft of the Code of Ukraine on Administrative Offenses No. 5558 as of 05/26/2004.] URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5558&skl=5 [in Ukrainian].
6. Berdnyk, V.S. (2012). Yurysdyktsiyna diyalnist administratyvnykh komisiy (materialnyy ta protsesualnyy aspekty) [Jurisdictional activity of administrative commissions (material and procedural aspects)] Candidate's thesis. Zaporizkyy natsionalnyy universytet. Zaporizhzhya, 268 s. [in Ukrainian].
7. Dokuchayeva, V.YU. (2011). Administratyvna vidpovidalnist za pravoporushennya u sferi okhorony kulturnoyi spadshchyny [Administrative responsibility for offenses related to cultural heritage protection] Candidate's thesis. Zaporizkyy natsionalnyy universytet. Zaporizhzhya, 208 s. [in Ukrainian].
8. Zadykhaylo, O.A. (2011). Aktualni problemy pravovoho rehulyuvannya diyalnosti administratyvnykh komisiy [Topical issues of legal regulation of the activities of administrative commissions]. Pravo i bezpeka. № 1. S. 76-80. [in Ukrainian].
9. Prodayevych, V.O. (2007). Mistse administratyvnoyi vidpovidalnosti v systemi zakhodiv administratyvnoho prymusu [Administrative responsibility in the system of measures of administrative coercion] Candidate's thesis. Instytut zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrainy. Kyiv, 200 s. [in Ukrainian].
10. Mykolenko, O.I., Mykolenko, O.M. (2021). Osoblyvosti vdoskonalennya natsionalnoho zakonodavstva pro administratyvnu vidpovidalnist [Peculiarities of improving the national legislation on administrative responsibility]. Pravova derzhava. № 44. S. 54-60. [in Ukrainian].
11. Dokuchaieva V.Iu. 2011. Administratyvna vidpovidalnist za pravoporushennia u sferi okhorony kulturnoi spadshchyny [Administrative responsibility for offenses related to cultural heritage protection Extended abstract of candidate's thesis. Zaporizkyi natsionalnyi universytet. Zaporizhzhia, 20 s. [in Ukrainian].